

GAZETA OLSZTYŃSKA

Organ Związku Polaków w Prusach Wschodnich.

Przedpłata:

„Gazeta Olsztyńska“ z dodatkiem „Przyjaciel Dzieci“ wychodzi codziennie z wyjątk. niedziel i świąt i kosztuje kwart. 90 mk., mies. 30 mk., do Polski pod opaską 250 mk. kwartalnie lub 1800 mkp., które należy wpłacić na nasze konto w Banku Dyskontowym w Bydgoszczy.

Ojców mowy, ojców wiary
Brońmy zgodnie: młody, stary!

Niech będzie pochwalony
Jezus Chrystus!

Ogłoszenia

przyjmuje się za opłatą 5 marek za miejsce rządka sześćmiejscowego. Wiersz reklamowy 15.— mk. Przy dochodzeniu sądowym należytości wszelkie rabaty upadają. Redakcja i Administracja: Olsztyn, Mühlenstr. 2. Tel. 531. Rękopisy zwraca się tylko na wyraźne żądanie.

Rok XXXVI.

Olsztyn, na wtorek 24. października 1922 r.

Nr. 248!

Wrażenia dymisji Lloyd George'a.

Warszawa. (AW.) Z powodu dymisji Lloyd George'a prawie wszystkie dzienniki zamieszczają dłuższe artykuły z oceną działalności premiera angielskiego przez 6 lat jego urzędowania, stwierdzając, że Lloyd George był wybitną indywidualnością jako polityk angielski i całego świata, a do dymisji jego przyczyniły się głównie następujące dwa czynniki: klęska Greków na Bliskim Wschodzie i zainteresowanie się sprawami europejskimi kosztem światowej polityki imperjum angielskiego. „Kurjer Poranny“ ocenia działalność premiera angielskiego pod kątem widzenia interesów polskich jak następuje: „Upadek Lloyd George'a odczuwać będziemy wszyscy jako ogromną ulgę

dla pokoju światowego. Polska ze swego stanowiska będzie zawsze widziała w nim nieubłaganego wroga. Na konferencji paryskiej odmawiał on nam Lwowa, Gdańska, Górnego Śląska i Cieszyna, narzucił nam chciał również kapitulację przed Sowietami, a zwycięstwo nasze przyjął pełnym złego humoru milczeniem. Upadek Lloyd George'a zaważy dalej na stosunkach między Anglią i Francją. Nam trudno będzie jedynie stłumić wspomnienia tego, co nas bolało, raziło, lub często nawet krzywdziło w powojennej działalności Lloyd George'a, ale wobec upadku tego znakomitego człowieka pamiętać winniśmy, że na traktacie wersalskim, który dał nam życie, jest jego podpis.

dwa razy większy niż w końcu czerwca, bo dochodzący do 317 miliardów, przyczem dyskontowane obligi skarbowe wynoszą 350 miliardów, nie licząc not kas pożyczkowych. Można stwierdzić, iż pokrycie metaliczne bynajmniej nie jest większe jak w Polsce, a dyskonto weksli natomiast nawet mniejsze. Z danych tych wywnioskować możemy z całą pewnością, iż marka niemiecka, notowana w Polsce jeszcze około 4 niema żadnych danych do tego kursu i jesteśmy przekonani, iż kurs obydwóch marek niemieckiej i polskiej dojdzie wkrótce do jednakowego poziomu a nawet marka polska powoli podniesie się. Inaczej być nie może szczególnie w stosunku do obdłużonych Niemiec, których długi przenoszą cały majątek narodowy o 50 proc. Niemcy się wyprzedają po wojnie systematycznie. Natomiast po udzieleniu Austrii kredytów, w których nawet Polska bierze 10 proc., być może, iż korona austriacka systematycznie podnosić się będzie.

Nowy zamach na kanclerza Wirtha?

Berlin. Na kanclerza dra Wirtha usiłowali zrobić nacjonaliści wczoraj zamach, który się jednak nie udał. Dla zabezpieczenia życia kanclerza zarządzone zostały obszerne środki bezpieczeństwa.

Na posiedzeniu parlamentu poruszona została łącznie z zamachem sprawa kłopotów przeciw rządowi, przedewszystkiem przeciw Wirthowi.

Pewien satyryk nacjonalistyczny utworzył następujący wiersz łącznie z temi zamachami:

„Gott erhalte Wirth und Ebert,
Erzberger und Rathenau hast du schon erhalten“.

Mamy tu nowy dowód, że epidemja morderstw w Rzeszy jeszcze nadal grasuje.

Policja berlińska wykryła przez przypadek ślad kilku sprawców, z których jednego zdołała ująć. Pewna młoda osoba, zbliżona do morderców Rathenau, najęta została za wysokim wynagrodzeniem, [aby zamordowała Wirtha. Mając jednak wyrzuty sumienia, doniosła o tem policji, która następnie aresztowała jednego z spiskowców. — Wobec tych wypadków będzie każdy wstępujący do parlamentu badany, czy nosi z sobą broń.

Nowe procesy o zbrodnie w wojnie popełnione.

Z Paryża donoszą: Przed sądem wojennym w Lille wytoczone zostaną wkrótce dwa procesy przeciwko wojskowym niemieckim, obwinionym o spełnione podczas wojny zbrodnie. Rząd francuski chce przez to pokazać, że nie uznaje wyroków sądu Rzeszy, jakie zapadły w Lipsku. Obwinionemi, przeciwko którym toczyć się będą procesy w ich nieobecności, są generałowie v. Gloss i von der Marwitz. General Gloss jest oskarżony o to, że jako szef komandantury w Cambrai nakazał plądrować i niszczyć mienie, oraz znęcać się nad mieszkańcami. General v. der Marwitz nakazał, jak opiewa oskarżenie, rozstrzelać robotników cywilnych w miejscowościach Laventie i Laconture.

Anglja.

Bonar Law prezydentem ministrów?

Londyn. (TU.) Obiegają tu pogłoski, że Bonar Law ma powierzone utworzenie nowego gabinetu. Powołanie Bonar Law'a nastąpić miało na propozycję Lloyda George'a.

Paryż wobec dymisji Lloyd George'a.

Paryż. (TU.) Wiadomość o ustąpieniu Lloyd George'a i jego gabinetu nadeszła tutaj zaraz po godz. 4 popołudniu. Gazety wieczorne rozchwytywano na ulicy. Fakt ten był właściwie już w Paryżu oczekiwany, również przypuszczano, że król powierzy Bonar Law'owi utworzenie nowego gabinetu. Francja nie ucieczyła się zbytnio tym ostatnim faktem, gdyż nazwisko Bonar Law'a nie zapisało się dobrze w pamięci francuzów, bo dopiero bardzo niedawno bronił energicznie politykę wschodnią Anglii i nie oszczędził rządowi francuskiemu gorzkich wyrzutów, dlatego, że ten ostatni wycofał się z cieśnin morskich. Na razie jednak wszyscy odetchnęli z ulgą na wiadomość o ustąpieniu Lloyd George'a.

Rumunja.

Koronacja rumuńskiej pary królewskiej.

Bukareszt. (PAT) Koronacja pary królewskiej odbyła się w A ba Juljo. Parę królewską powitali członkowie rządu rumuńskiego, dygnitarze cywilni i wojskowi oraz mer miasta. Pochód ruszył do katedry, gdzie król i królowa przywdziali płaszcze koronacyjne. Po nabożeństwie przy udziale prymasa odbył się akt ukoronowania króla. Korona odlana jest ze stali armat tureckich zdobytych pod Plewną w wojnie o niepodległość 1877 roku.

Germanizacja nazwisk polskich.

W nr. 85 urzędowego „Kreisblattu“ olsztyńskiego z 21-go października 1922 r. pojawił się następujący komunikat:

Bei Änderung von Familiennamen sind die Amtsgerichte verpflichtet, vor Entscheidung über derartige Anträge die Gemeindebehörde des Wohnsitzes oder des Aufenthaltsortes zu hören. Soweit es sich um Abänderung fremdländischer Namen handelt, werden die Ortsbehörden nicht

Kilka słów do Szan. Czytelników.

Ciężkie czasy nastąpiły dla prasy, a mianowicie dla prasy polskiej. Z jakimi trudnościami prasa polska walczy w tych czasach musi, o tem przeważna część Czytelników niema wyobrażenia.

Olbrymie sumy pookłania dziś papier, farba, czcionki. Pracownicy zatrudnieni w „Gazecie Olsztyńskiej“ muszą żyć i muszą stosownie do wzrastającej drożyzny pobierać znaczne nadwyżki. Opał drogi niezmiernie, drogie jest również światło.

Pomimo tego nie podwyższamy zbytnio abonamentu za „Gazetę Olsztyńską“ i to w tym celu, aby każdy, nawet najuboższy mógł sobie zapisać „Gazetę“. Nie podwyższamy przedpłaty także dla tego, ponieważ spodziewamy się, iż Czytelnicy wniknąwszy w położenie nasze, dolożą wszelkich starań, aby liczba Czytelników „Gazety Olsztyńskiej“ się pomnożyła.

Prosimy więc Szan. Czytelników o energiczną agitację za pismem naszym, które, jak każdy Czytelnik się przekonał, stara się wypełnić swoje zadanie.

Grozi nam nowy proces. Każdy artykuł, każdą notatkę śledzą przeciwnicy nasi i starają się kuć broń przeciwko nam. Nie ułękniemy się niczego, będziemy pracowali nadal i kroczyli na tej drodze, ale prosimy o pomoc Czytelników naszych.

Na listopad i grudzień niech nam każdy Czytelnik zjedna przynajmniej jednego nowego Czytelnika, a będzie to dla nas bodźcem do dalszy intensywnej pracy.

Kto ma na to, niech zapisze „Gazetę“ tym, którzy rzeczywiście „Gazetę“ zapisać nie mogą. A mamy niestety takich stosunkowo wielu. Pokażmy tutaj naszą ofiarność, spełniajmy obowiązek obywatelski.

Niech słowa nasze nie idą na wiatr,

Im zrożej los nas nęka
Tem silniej stać nam trzeba...

Przegląd polityczny.

Polska.

Stosunki handlowe między Polską a Kłajpedą.

W tygodniu ubiegłym weszła w życie ustawa sejmowa w sprawie zatwierdzenia układu dotyczące-

go tymczasowego unormowania stosunków handlowych i żeglugowych między Polską a terytorjum Kłajpedy, który był podpisany w Kłajpedzie dnia 6 kwietnia roku bieżącego.

Ustawa upoważnia Naczelnika Państwa do podpisania umowy powyższej.

Wykonanie ustawy powierzono ministrowi spraw zagranicznych, wykonanie zaś postanowień układu — właściwym ministrom.

Rozłam między socjalistami polskimi i niemieckimi na Górnym Śląsku.

Katowice. Z powodu przyłączenia się niemieckich socjalistów niezależnych do klubu bloku niemieckiego na Górnym Śląsku, polska partja socjalistów niezależnych unieważniła umowę zawartą z niemieckimi socjalistami niezależnymi, uważając ją za złamaną. W następstwie tego polscy socjaliści niezależni wycofali swoich kandydatów, figurujących z socjalistami niezależnymi na wspólnej liście wyborczej do sejmiku polskiego w Katowicach i Królewskiej Hucie.

Amnestja w województwie śląkiem.

7 września br. zobowiązuje w województwie śląkiem ustawa amnestyjna. Ustawa odnośna obejmuje wszystkie czyny karygodne, popełniane w okresie okupacji na obszarze plebiscytowym z pobudek politycznych oraz inne przestępstwa, o ile kara nie wynosi więcej jak rok więzienia. Ułaskawione zostaną także osoby, które popełniły z pobudek politycznych takie przestępstwa lub zbrodnie, które karze się karą śmierci lub więzieniem dożywotniem. Ustawa amnestyjna nie obejmuje atoli tak zwanych kar średnich.

Niemcy.

Nowy podatek dochodowy.

Berlin. Do parlamentu wpłynął wniosek socjalistyczny w sprawie reformowania podatku dochodowego. Nowy podatek wynosilby:

od dochodu do	300 000 mk.	10 procent,
„ „ „	500 000 „	15 „
„ „ „	750 000 „	20 „
„ „ „	1000 000 „	25 „
„ „ „	1500 000 „	30 „
„ „ „	2000 000 „	45 „
„ „ „	2500 000 „	60 „

Marka niemiecka.

Ody rzucimy okiem na bilans Reichsbanku z końca września r. b. to sporzęjemy obiek banknotów

Zamówienie „Gazety“ na listopad i grudzień.

Ich bestelle hiermit für die Monate November
und Dezember 1922 die polnische Zeitung

„Gazeta Olsztyńska“

aus Allenstein mit Zustellung und zahle 60 Mk.
Imię, nazwisko i adres (Vor- und Zuname und Adresse)

Obige 60 Mk. erhalten zu haben bescheinigt

1 pokój

zdatny do urzędzenia biura i zarazem mieszkania po-
szukuje zaraz

Sekretarjat na Powiśle.

Bartsch.

Kupuję lasy,

drzewa obrobione i opalowe dla
mojej firmy placąc najwyższe ceny dzienne

Franciszek Beuth,
Śl. Marcinkowo.

Placę najwyższe ceny za

srebro, złoto, platynę.

A. Künzel, zegarmistrz
OLSZTYN, ul. Dworcowa (Bahnhofstr.) 93.

USTAWY

DLA

TOWARZYSTW LUDOWYCH

MA NA SKŁADZIE

KSIĘGARNIA J. PIENIĘŻNEJ w OLSZTYNIE.

Polskie książki szkolne

elementarze

historja święta (duża)

historja święta (mała)

katechizm chełmiński

można nabyć w

Biurze Związku Polaków
w Sztumie.

Reklamacya gazety.

Jeżeli komu z naszych Szanownych Abonentów
listowy nie dostarczy gazety to prosimy wypełnić
zaraz następujący formularz i oddać na tej poczcie,
na której zapisano gazetę:

Zeitungsreklamation.

Nr. von mir bestellten Zeitung „Gazeta
Olsztyńska aus Allenstein habe ich nicht erhalten
und bitte um kostenlose Nachlieferung derselben.“

(Imię i nazwisko)

(Miejscowość)

(Ulica i nr.)

Na sezon zimowy

Polecamy po możliwie najtań-
szych cenach i olbrzymim wy-
borze następujące artykuły:

**Plaszcze i kostjomy
damskie**

Plaszcze dla dziewcząt

Spódnice, bluzki i halki

**Sukienki dla dziewcząt
w każdej wielkości**

**Materiały na suknie,
placzcze i bluzki**

**Barchany i warpy
na suknie**

**Aksamity i jedwabie
w każdym kolorze**

**Płótna i barchany na ko-
szule, inlefy i płócienna
na pościele**

**Męskie ubrania, palefoty,
ulstry, jupy, spodnie i
kamizelki**

**Wszelkie materiały
męskie czarne i kolorowe**

**Trykotaż, bielizna biała,
igliczkowa jako i sweterki**

**Krawaty, szelki, kołnie-
rzyki**

**Towary krótkie i wszelkie
obsady**

**Maszyny do szycia
fabryki „Kaiser“.**

W. Mulczyński, Wartembork

Telefon 41

(właściciele: Kowalski & Szule)

Rynek 94

Stale ceny!

Sprzedaż za gotówkę.

Kropidła

małe i duże do nabycia w

ul. Dolno Kościelna (Unterkirchenstr.) 12.

Księgarni J. Pięniężnej.

HOTEL INTERNATIONAL

właściciel: **Paweł Czerlicki**

Ul. Dworcowa 87 OLSZTYN

Telefon 54

poleca

swój nowo renowowany hotel

z restauracją i dobrą kuchnią.

Pokoje gościnne. Ogrzewanie centralne.
Światło elektryczne. Kąpielnie.

.. .. Garaż dla automobili i stajnia.

*Zaproszenia weselne
:: zawiadomienia ::
o zaręczynach i ślubie*

wykonuje szybko i oszczędnie

Drukarnia

„Gazety Olsztyńskiej“

Jako tanie
praktyczne

podarki weselne

polecamy:

obrazy, figury
krzyże drewn. i metal.
książki do naboż.

itd.

**Księgarnia
Gazety**